

Tale ved Medlem af Naalakkersuisut for Uddannelse, Kultur, Kirke og Ligestilling Nick Nielsen i forbindelse med uddeling af Kulturpris den 21. juni 2014.

Kære medborgere, radiolyttere, Tv-seere, indbudte gæster og ikke mindst: Kære prismodtagere!

På vegne af Naalakkersuisut vil jeg gerne byde jer velkommen til overrækkelsen af Selvstyrets Kulturpris, her i Katuaq.

Først vil jeg ønske alle tillykke med Nationaldagen og med Selvstyrets 5 års jubilæum. Jeg håber vi får en dejlig dag.

Det er vigtigt for Naalakkersuisut at komme i dialog med de personer og organer, der har kendskab til det kultur- og kunstlivet for at finde de rette prismodtagere. Jeg har derfor været i dialog med kunstneres organisation EPI i forbindelse med overvejelser om valg af kandidater til Kulturpris 2014, og jeg vil ved denne lejlighed takke EPI for konstruktive og givtige møder i den forbindelse.

Kulturen er et begreb, der er dynamisk, foranderligt, og mangfoldigt. Den mangfoldige grønlandske kultur har spillet en vigtig rolle i vores udvikling som et folk, hvor sproget stadig spiller en vigtig rolle i vores egenforståelse, og indflydelsen fra andre sprog og kulturer hele tiden udvikler og ændrer vores værdier og vores identitet. Naalakkersuisut ønsker, at vi husker og udvikler de kulturelle værdier, som er en vigtig kilde til læring om vores forfædre, og som skaber identitetsfølelse og fællesskab, og at vi bringer vores identitet som folk med ind den nye tid. Naalakkersuisut ønsker at bane vejen for at kunstnere skal kunne lære af- og inspirere hinanden, udveksle erfaringer og videregive traditioner til yngre generationer. På den måde kan der skabes nye udtryksformer, som kan udvikle og styrke kunst og kultur, til gavn for alle.

Det er derfor med stor glæde jeg kan afsløre, at Kulturprisen i år gives til to kulturpersonligheder og et tidsskrift, som hver især har ydet en særlig indsats for grønlandsk musik og litteratur.

Den første prismodtager er en anerkendt og respekteret harmonikaspiller og musiker, som startede med at spille som 9 årig. Han er født 7. marts 1923 i Upernavik Kujalleq, boede i Upernavik i en lang årrække og flyttede til Nuuk i 2005, hvor 3 af hans 6 børn bor idag. Han har sammen med sin familie indspillet egne kompositioner og musik i løbet af 80'erne og 90'erne ved pladeselskabet ULO til stor glæde for lytterne. De bliver kaldt for "Kleemann-ikkut", og har optrådt ved mange forskellige arrangementer såsom Nationaldage, familiesammenkomster, nationale- og internationale festivaler mv. Deres musik er folkemusik, grønlandsk polka og dansemelodier, som egner sig bedst til det ældre publikum. Han laver speciel musik som er hans helt egen, og spiller desuden ældre melodier, som ikke er blevet indspillet før. Han har optrådt alene ved flere kulturfestivaler i forskellige byer i Grønland, Danmark og Canada, han er specielt kendt for sit harmonikaspiel og er inspirationskilde for andre musikere. Han var bager og arbejdede senere som kateket indtil han gik på pension. Han fik tildelt Grønlands Hjemmestyres fortjenstmedalje i sølv i 2002 for sit mangeårige arbejde indenfor kulturlivet og i forskellige foreninger, samt sit medlemskab i menighedsrepræsentationen.

Prismodtageren har levet et langt liv med mange gode kulturelle oplevelser og erfaringer, og har i sine yngre dage også beskæftiget sig med teater. Musik er en stor del af hans liv, han er stadig aktiv, hvor han de senere år blandt andet har spillet polka i folkeskoler til stor glæde for børnene. Han har med sit virke indenfor kulturlivet været med til at skabe fællesskab i samfundet. Med sin populære musik og underholdning spreder han glæde, og er med til at bevare den grønlandske folkemusik og polka. Han spiller diverse musikinstrumenter, og spiller gerne op, når han bliver opfordret til dette.

Anden prismodtager er en tidsskrift, der startede i 1981 som den grønlandske sprogforening Kattuffik Kalaallisut Oqaatsivuts avis. Udviklingen og planlægningen af tidsskriftet blev til en realitet efter grundige overvejelser i sprogforeningen. Tidsskriftet udkommer alene på grønlandsk og distribueres landsdækkende, og har en bestyrelse bestående af 3 medlemmer. Tidsskriftet er tiltænkt vores samfund og som manglede litteratur om andet end politik. Desuden var formålet at beskytte det grønlandske sprog. I 2002 overgik redaktionen af tidsskriftet til den grønlandske forfatterforening Kalaallit Atuakkiortut. Forfatterforeningen syntes, at det ville være ærgerligt, hvis den eneste grønlandsksprogede avis stoppede, og som forsøg overtog de ansvaret for redaktion og udgivelse efter aftale med Kattuffik Kalaallisut Oqaatsivut. I 2005 blev tidsskriftet til en selvejende institution efter aftale mellem de to parter.

Tidsskriftet indeholder det, der kan have interesse for læserne; personberetninger, historier, digte, boganmeldelser, oversættelser mv. De forskellige redaktører har bibeholdt de oprindelige værdier for tidsskriftet. Siden forfatterforeningen overtog redaktionen er der blevet tilføjet andre fokusområder, såsom kultur, sprog og sprogbrug, litteratur og kunst samt historie. Dette er særlig bemærkelsesværdigt, da denne viden om grønlandere og grønlandske forhold ellers kunne have gået tabt.

Tidsskriftet er et stærkt blad, som viser ansvarlighed, oplysning og samtidig bevarer den grønlandske kulturarv. Tidsskriftet binder os sammen som folk, både rent historisk, og i vores daglige tilværelse, gennem vore fælles værdier, og ikke mindst gennem det fælles sprog. Tidsskriftet er en slags åndehul for skribenter og for interesserede, der gerne vil dele deres tanker, digte mv. med læserne. Det bemærkes særligt, at et grønlandsksproget tidsskrift kan eksistere i så mange år, og at der stadig er stigende interesse for den.

Den tredje prismodtager er en alsidig person, der i år 1987 stiftede sit eget forlag for at udgive sine egne værker, og senere også begyndte at udgive andre forfatters værker. Han er født 29. august 1931 i Kitsissuarsuit, og opdraget til fanger som sine forfædre. Som 9 årig skrev han sit første digt efter inspiration fra sin lærer. På baggrund af sine evner i skolen blev han i sin teenageår opfordret til at tage på efterskole, senere blev han læreruddannet i Haslev Seminarium i 1959 med speciale i litteratur og kristendom, startede på Københavns Universitet samme år og ordineret som præst i 1963, hvorefter han fungerede som provst indtil pension. Dertil har han været bestyrelsesmedlem og formand i diverse kulturelle og religiøse organer, og har været politisk aktiv. Han har været med til at oprette Peqatigiinniatt Kattuffiat i 1971, hvor han stadig er formand. I 1989 fik han tildelt Dannebrogordenen, og i 1992 fortjenstmedaljen Nersornaat i guld for lang tro tjeneste. I 2013 fik

han tildelt litteraturpris fra den grønlandske forfatterforening Kalaallit Atuakkiortut for sit store indsats i bøgernes verden.

Han har over 30 udgivelser bag sig, er rådgiver, tilrettelægger og medforfatter til flere udgivelser, og modtager stadigvæk mange henvendelser fra borgere, der ønsker at udgive bøger. Han er en stædig og udholdende drivkraft bag sit eget forlag, som fortsætter med sine aktiviteter trods udfordringer. Han har udgivet forskelliglitteratur, fra børnebøger til bøger med religiøst indhold, og meget beskrivende og fortællende historier fra forskellige tider. Og læserne er specielt glade for ”Kitsissuarsuit inuilu”, en jubilæumsbog udgivet i anledning af 175-året for bygdens oprettelse, samt ”Aataa oqaluttuarit” af Pavia Nielsen, om hverdagslivet i en fangertilværelse, og fangernes viden om dyrene og naturen. Han kan sin faglighed indenfor litteratur og er lytter, samtidig med at han er kritisk.

Det er en stor glæde at kunne afsløre, at Kulturprisen 2014 deles mellem:

- Harmonikaspiller Jørgen Kleemann,
- Tidsskriftet Kalaaleq, og
- Forlægger og forfatter Magnus Larsen.

På vegne af Naalakkersuisut vil jeg takke jer for, at I samler os med Jeres arbejde.

*

Jørgen Kleemann, tak for din store indsats inden for kulturen, tillykke til dig og din familie.

Jeg overdrager hermed beviset og den medfølgende pengegave.

*

På vegne af Atuagassiaq Kalaaleq modtager formand for tidsskriftet Aqqaluk Lynge prisen.

Atuagassiaq Kalaaleq, tak for Jeres store indsats inden for kulturen, tillykke til Jer og jeres familier.

Jeg overdrager hermed beviset og den medfølgende pengegave.

*

Magnus Larsen, tak for din store indsats inden for kulturen, tillykke til dig og din familie.

Jeg overdrager hermed beviset og den medfølgende pengegave.